Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr. Wilno, dnia 15 marca 1934 r. 1023.-
24

T r e ś ć n u m e r u:

x

x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

B.premjer Śleżewicz w sprawie związku bałtyckiego. Pismo "Liaudies Varpas" /III.1934/ zamieszcza wywiad z b.premjerem, a obecnie prezesem centralnego komitetu Związku Ludowców p.Michałem Śleżewiczem w sprawie związku państw bałtyckich. Streszczenie:

Utworzenie związku bałtyckiego jest konieczne nietylko ze względu na zagrażające obecnie państwom bałtyckim niebezpieczeństwo utraty niepodległości. Na przeszkodzie nawiązania najbliższych stosunków politycznych i gospodarczych stanęły tym państwom liczne prace, jakie wypadło im wykonać w zakresie budowy wewnętrznej w krótkim stosunkowo przeciągu czasu po odzyskaniu niepodległości. Z całą energją jednak winne one dążyć zarazem do zapewnienia bezpieczeństwa swym zagrożonym granicom i do współpracy z całym światem. Związek trzech państw bałtyckich, a w przyszłości również skandynawskich, byłby poważną gwarancją pokojowej polityki i cywilizacji. Nie należy też zapominać, że niektóre z większych państw, przed piętnastu laty groźne dla państw bałtyckich, już dziś nie mogą być uważane za niebezpieczne.

Sprawę związku bałtyckiego czyni szczególnie aktualną troska ludzkości o zachowanie pokoju, czemu zagraża zaznaczający się obecnie wzrost nacjonalizmów i imperjalizmów. Większość narodów jednak nie chce wojny i winna gromadzić swe siły w walce z temi szkodliwemi prądami. Silnym czynnikiem w tej walce może być właśnie uzgodniona polityka państw bałtyckich i planowe wychowywanie ich społeczeństw w duchu pokoju, w zasadach demokracji. Bierne oczekiwanie, aż inne państwa podyktują traktat, byłoby ryzykiem. Należy więc niezwłocznie przystąpić do realizacji zamiaru utworzenia związku, a zarazem zawarcia unji gospodarczej. Związki te - polityczny i gospodarczy - stanowiłyby siłę, z którą Europa musiałaby się liczyć i ułatwiłyby państwom bałtyckim akcję polityczną i gospodarczą.

Wielu wprawdzie żywi przekonanie, że przeszkodą do zawarcia związku jest sprawa wileńska, lecz bez zbadania warunków i poczynienia pewnych posunięć konkretnych nie należy twierdzić, że wejście Litwy do związku byłoby wyrzeczeniem się przez nią Wilna. Przeciwnie - mogłoby nawet być pomocne. W każdym razie sytuacja wymaga aktywności politycznej, gdyż zwłaszcza w chwili obecnej państwo bierne politycznie jest narażone na poważne straty. Związek państw bałtyckich byłby wielce pomocny dla utrwalenia pokoju, zaś, w razie wojny, dzięki zredukowaniu długości obronnych granic, umożliwiłby zagrożonym państwom skuteczne stawienie czoła niebezpieczeństwu.-

"Musų Rytojus" o międzynarodowej sytuacji Litwy. "Musų Rytojus" Nr.20 z 13.III.1934 r. Art.p.t. "Polityka międzynarodowa a my". Streszczenie:

W ostatnich czasach zaszły w polityce międzynarodowej wypadki, które zwróciły na siebie uwagę litewskiej opinji publicznej. W pierwszym rzędzie chodzi tu o porozumienie polsko-niemieckie i polsko-sowieckie. Dwie te sprawy bezpośrednio dotyczą interesów litewskich.

Prasa litewska różnorodnie się odezwała na temat tych dwóch wypadków. Jedne pisma starały się spojrzeć na wypadki te całkiem chłodno, inne znów chciały dopatrywać się w nich grożącego Litwie niebezpieczeństwa. Pisma te wyprowadzały w związku z tem wnioski, że Litwa pod względem politycznym jest całkowicie izolowana. W prasie litewskiej dały się słyszeć głosy, że obecnie Polska przystąpi do uregulowania swych stosunków z Litwą, że przygotowuje Polska jakąś sensację, że Niemcy przycisną Litwę do muru, odbiorą obszar Kłajpedy i t.d. Wychodzi na to, że unormowanie stosunków z Litwą zależy tylko od Polaków. W ten sposób sami Litwini uznali siebie za rzecz, z którą każdy może się obchodzić, jak mu się podoba. Tego rodzaju rozumowanie jest nietylko cechą duchowego niewolnictwa, lecz również osłabianiem swych sił. Wszyscy Litwini, którzy sieją nieufność względem własnych sił, wykraczają przeciwko Narodowi i Państwu. W związku z tem, należy się wystrzegać i nie osłabiać siebie.-

Kronika.

Antylitewskie artykuły prasy niemieckiej. Prasa kowieńska /z 13.III.1934/:"Tilsiter Allgemeine Ztg." z ironją pisze o "obrabowaniu banków w Kraju Kłajpedzkim". Dziennik opowiada, jak urzędnicy litewscy napadli na banki w Kraju Kłajpedzkim i kontrolowali rachunki bieżące zamkniętych hitlerowskich organizacyj. Hitlerowski organ zapewnia, że nic nie znaleziono i nadmienia, że kontrolowano rachunki bieżące poszczególnych członków partji Neumanna i Sassa.

"Berliner Tageblatt" pisze o przymusie, stosowanym w Kraju Kłajpedzkim. Dziennik twierdzi, że urzędnicy litewscy jakoby włożyli litewskie odezwy do egzemplarzy "Memeler Dampfboot" i "Liet. Zeitunga".

Wyjaśnienia zarządu kolei litewskich w sprawie konfliktu kolejowego z Łotwą. Prasy ryska /z 15.III.1934/: Zarząd kolei litewskich udzielił przedstawicielom prasy następujących wyjaśnień w sprawie konfliktu kolejowego z Łotwą: Łotewskie M-stwo Komunikacji dawno już starało się zwiększyć wartość frachtu z tytułu tranzytu sowieckiego przez Łotwę i Litwę i odwrotnie. Delegaci łotewscy zakomunikowali o tem już wgrudniu r.ub. na międzynarodowej konferencji kolejowej w Moskwie. Postulat łotewski nie był jednak wtedy rozpatrywany ze względów formalnych. W lutym r.b. wyznaczona została nowa konferencja kolejowa, na której sprawa ta była rozważana. Część uczestników konferencji protestowała przeciwko podwyższeniu taryfy, wskazując na to, że koleje nawet przy obecnej taryfie narażone są na poważną konkurencję z komunikacją morską. Wskazywano też na to, że podwyżka taryfy jedynie pogorszy sytuację kolei i spowoduje wielkie straty państw zainteresowanych. Mimo wszystko delegaci łotewscy oświadczyli, że z dniem 1 maja r.b. Łotwa wprowadzi nową taryfę znacznie podwyższoną, a mianowicie na masło o 61%, na aparaty elektryczne o 80%, na gumę o 81%, na skórę o 60% i t.d.

Taka podwyżka taryfy wywołała echo w ZSRR. Jak słychać, Sowiety zdecydowały kierować swe drzewo i inne towary nie przez Łotwę i Litwę a drogą morską z Leningradu. Towary sowieckie dla Niemiec kierowane będą drogą tranzytową przez Polskę. Jasną jest rzeczą, że pozbawienie Litwy transportów tranzytowych stanowi wielkie niebezpieczeństwo dla jej gospodarczego dobrobytu. Tem się też tłumaczą posunięcia litewskie.-

Wymiana przedstawicieli agencyj telegraficznych pomiędzy Rosją a Litwą. Prasa kowieńska /z 12.III.1934/:Jak podają, rząd sowiecki wkrótce zamianuje urzędowego przedstawiciela agencji telegraficznej "Tass" w Litwie, rząd zaś litewski - przedstawiciela Elty w Sowietach.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

Projekt ustawy o wyborach do Przedstawicielstwa Narodowego. Prasa kowieńska /z 12.III.1934/:Jak się "Id.Sztimme" dowiaduje, specjalna komisja Rady Stanu z prelesem Szylingasem na czele przystąpiła już do opracowania projektu ustawy o wyborach do Przedstawicielstwa Narodowego. O głównych zasadach wyborów do zakładanej reprezentacji narodowej prasa już pisała. W wyborach wezmą udział korporacje, przedstawiciele urzędników, Izb Handlowo-Przemysłowej i Rolniczej, izb lekarzy i rzemieślników, Przedstawicielstwa Robotników i in. Jak przypuszczają, wybory do Przedstawicielstwa Narodowego odbędą się w jesieni 1934 r.-

Zmiany personalne w M.S.Zagr. Prasa kowieńska /z 12.III.1934/:Z rozporządzenia ministra Spr.Zagr.dr.Zauniusa sekretarz poselstwa litewskiego w Rydze p.Montwiłł został odwołany ze swego stanowiska i przydzielony do centrali Ministerstwa. Na opróżnione stanowisko w Rydze został mianowany sekretarz M-stwa Spraw Zagr. p.Zelonis.

B.gubernator Kr.Kłajpedzkiego adw.Gilis został mianowany radcą poselstwa litewskiego w Brukseli.-